

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **M. Š.**, bývajúcej vo V., proti žalovanej **Z.**, so sídlom v B., o **určenie, že vecné bremeno nevzniklo**, ktorá vec sa viedla na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 17 C 131/2007, v spore o právomoc medzi Okresným súdom Bratislava III a Úradom pre reguláciu sieťových odvetví, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 29. marca 2011 sp. zn. 3 Co 64/2011 a uznesenie Okresného súdu Bratislava III z 30. septembra 2010 č.k. 17 C 131/2007-227 **z r u š u j e** a vec vracia Okresnému súdu Bratislava III na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Žalobou doručenou Okresnému súdu Bratislava III 26. júna 2007 žalobkyňa, ako podielová spoluvlastníčka nehnuteľnosti, ornej pôdy o výmere X. m², nachádzajúcej sa v k. ú. V., zapísanej ako parcela č. X. na LV č. X. Katastrálnym úradom v B., Správou katastra P. (ďalej len „nehnuteľnosť“), žiadala určiť, že na nehnuteľnosti nevzniklo vecné bremeno zo zákona podľa § 151 ods. 1 Občianskeho zákonníka a podľa § 10 ods. 5 zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike (ďalej len „zákon o energetike“) v prospech žalovanej, spočívajúce v práve uloženia nadzemného vedenia 2 x 110 kV, v trpení ochranného pásma vedenia podľa geometrického plánu č. 7/2006 (ďalej len „geometrický plán“) a v práve vstupu (ďalej len „vecné bremeno“). Žalobu odôvodnila tým, že vecné bremeno, zapísané Správou katastra P. (ďalej len „správa katastra“) záznamom v prospech žalovanej, na návrh mandátára žalovanej z 9. júna 2006, bolo zapísané nezákonne, pretože k návrhu priložené dokumenty, a to kolaudačné rozhodnutie Okresného národného výboru B. z 26. apríla 1982 (ďalej len „kolaudačné rozhodnutie“), geometrický plán a rozhodnutie M. o umiestnení líniovej

stavby – verejná vyhláška z 23. januára 2006 (ďalej len „rozhodnutie o umiestnení stavby“), nepreukazovali vznik vecného bremena zo zákona, a teda neodôvodňovali jeho zápis na list vlastníctva správou katastra. Podľa názoru žalobkyne, jediným spôsobilým dokumentom na zápis vecného bremena správou katastra, mohlo byť iba kolaudačné rozhodnutie. Avšak v predmetnej veci sa kolaudačné rozhodnutie týkalo iného elektrického vedenia (B. – P. a P. – C.), prechádzajúceho cez iné územie, nie cez obec V., kde sa nachádza nehnuteľnosť, s vlastníctvom ktorej je spojené nezákonne zapísané vecné bremeno a cez ktorú nehnuteľnosť nevedie žiadne elektrické vedenie. Žalobkyňa poukázala na to, že žalovaná sa pokúsila dosiahnuť vznik vecného bremena uzavretím zmluvy o primeranej jednorazovej náhrade, ktorý návrh zmluvy jej predložila listom z 23. apríla 2007, a z ktorého vyplýva, že sa má vybudovať nadzemné vedenie medzi P. a L., z ktorého dôvodu potrebuje majetkovo usporiadať vzťahy. Predložený návrh zmluvy však podľa žalobkyne spĺňa náležitosti zmluvy o zriadení práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, z čoho možno vyvodiť, že žalovaná mala úmysel vlastníkov nehnuteľností, ktorých vlastnícke právo k nehnuteľnostiam malo byť obmedzené, uviesť do omylu, a tým získať možnosť vybudovať elektrické vedenie pre Logistické centrum Senec, čo by v rámci vyvlastňovacieho konania nebolo možné, nakoľko v danej veci nejde o verejný záujem.

Okresný súd Bratislava III uznesením z 30. septembra 2010 č.k. 17 C 131/2007-227 zastavil konanie s tým, že po právoplatnosti uznesenia bude vec postúpená Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „úrad“) ako orgánu štátnej správy, do ktorého pôsobnosti podľa jeho názoru patrí vec prejednať a rozhodnúť. Žalobkyňu zároveň zaviazal k povinnosti zaplatiť žalovanej náhradu trov konania v sume 602,65 eur do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Súd prvého stupňa zaujal stanovisko, že konaniu vo veci bráni neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, a to nedostatok právomoci súdu na prejednanie a rozhodnutie veci. Rozhodnutie odôvodnil § 7 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), § 3 ods. 1 písm. b) a § 10 zákona o energetike a § 5 ods. 1 písm. k) zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach (ďalej len „zákon o regulácii v sieťových odvetviach“). Bol toho právneho názoru, že žalovaná pri výkone svojich oprávnení (§ 10 zákona o energetike) koná vo verejnom záujme, na základe verejnoprávneho predpisu (zákona o energetike) a vzťahy, ktoré pri výkone jej činnosti vznikajú, sú vzťahmi verejnoprávnymi. Preto prejednanie a rozhodnutie veci patrí do právomoci úradu, vykonávajúceho štátnu správu v energetike (§ 3 ods. 1 písm. b) zákona o energetike), ktorý okrem iného rozhoduje aj v sporoch o povinnosti zabezpečiť prístup do sústavy, siete,

zásobníka a k akumulácii plynu a rozhoduje v sporoch pri poskytovaní podporných služieb a systémových služieb (§ 5 ods. 1 písm. k) zákona o regulácii v sieťových odvetviach).

Krajský súd v Bratislave uznesením z 29. marca 2011 sp. zn. 3 Co 64/2011 rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil, stotožňujúc sa s jeho právnym záverom o nedostatku procesnej podmienky, právomoci súdu na prejednanie a rozhodnutie veci. V časti trov konania napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že žalobkyňu zaviazal k povinnosti nahradiť žalovanej trovy konania v sume 403,94 Eur a trovy odvolacieho konania v sume 77,29 Eur k rukám jej právneho zástupcu do troch dní.

Úrad vrátil vec Okresnému súdu Bratislava III (pozn. NS SR – nesprávne, nakoľko mal vec priamo predložiť NS SR) z dôvodu, že nie je vecne príslušným orgánom na konanie. Poukázal na to, že hoci vykonáva štátnu správu podľa zákona o energetike a zákona o regulácii v sieťových odvetviach, nie je oprávnený rozhodovať spory súvisiace s vlastníckym právom.

Okresný súd Bratislava III predložil vec podľa § 8a O.s.p. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o spore o právomoc medzi ním a úradom ako orgánom štátnej správy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd, ktorý má rozhodnúť spor o právomoc medzi súdom a orgánom štátnej správy (§ 8a O.s.p.), prejednal vec bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že rozhodnutie o zastavení konania a postúpení veci úradu bolo predčasné.

Pre vyriešenie otázky, či určitá vec patrí do právomoci súdu podľa § 7 O.s.p. je potrebné predovšetkým zistiť, z ktorého právneho vzťahu žalobca vyvodzuje uplatnený nárok (predmet súdneho konania). Za týmto účelom ukladá zákon žalobcovi povinnosť uviesť vždy už v návrhu rozhodujúce skutočnosti (§ 79 ods. 1 O.s.p.). Tie majú súdu umožniť, aby daný právny vzťah a z neho vyvodzovaný nárok preskúmal a právne kvalifikoval z aspektov, ktoré sú významné nielen pre vlastné posúdenie veci samej, ale aj pre posúdenie rôznych otázok procesnej povahy (napr. právomoci). Žalobca je povinný svoj nárok skutkovo vymedziť, nemusí ho však právne zdôvodniť. Ak návrh obsahuje aj právne zdôvodnenie, súd týmto zdôvodnením nie je viazaný. Je vždy úlohou súdu, aby vykonal vlastnú právnu kvalifikáciu.

V preskúvanom prípade zo spisu vyplýva tvrdenie žalobkyne, že správou katastra bolo záznamom nezákonne zapísané vecné bremeno v prospech žalovanej, ktoré malo vzniknúť zo zákona. Podľa jej názoru vecné bremeno zo zákona nevzniklo, a preto ani nemohlo byť podľa platných právnych predpisov na základe, k návrhu na zápis priložených dokumentov, záznamom zapísané. Zo žalobného tvrdenia tak vyplýva, že žalobkyňa napáda nezákonný zápis vecného bremena správou katastra. V rozpore s odôvodnením svojej žaloby sa však žalobkyňa žalobným petitom domáha voči žalovanej (nie správe katastra) ochrany svojho vlastníckeho práva určením, že vecné bremeno nevzniklo.

V predmetnej veci tak nie je jasné, čoho sa žalobkyňa domáha, resp. je tu rozpor medzi žalobným tvrdením a žalobným petitom, ktorý rozpor je potrebné pred posúdením, či vec patrí do právomoci súdu alebo iného štátneho orgánu, najskôr odstrániť. Bolo povinnosťou súdu poučiť žalobkyňu o rozpore medzi jej žalobným tvrdením a žalobným petitom a viesť ju k jeho odstráneniu. Pokiaľ tak neurobil, zaťažil konanie vadou, ktorá mala za následok predčasné, a teda nesprávne rozhodnutie.

V ďalšom konaní bude úlohou súdu odstrániť rozpor medzi žalobným tvrdením a žalobným petitom a posúdiť, čoho sa žalobkyňa domáha. Či opravy údajov na liste vlastníctva, o ktorej oprave rozhoduje príslušná správa katastra, ktorá podľa § 59 ods. 1 písm. a), ods. 2, 3 a 5 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (ďalej len „katastrálny zákon“) aj bez návrhu opraví údaje katastra, ak sú v rozpore s listinou (podľa § 70 ods. 1 a 2 katastrálneho zákona sú údaje katastra hodnoverné a záväzné, ak sa nepreukáže opak), alebo ochrany pred nezákonným zásahom správy katastra ako orgánom verejnej správy (za predpokladu, že dospeje k záveru, že žalobkyni ide o súdnu ochranu proti nezákonnému zásahu, spočívajúcemu v zápise vecného bremena záznamom, ktorým zápisom bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch a ktorým došlo k zásahu do jej vlastníckych práv), o ktorej ochrane konajú a rozhodujú súdy v správnom súdnictve podľa § 250v O.s.p., alebo či sa domáha ochrany svojho vlastníckeho práva pred neoprávneným, faktickým zásahom žalovanou, nad ktorej dodržiavaním povinností a vykonávaním oprávnení podľa § 3 ods. 1 písm. c) v spojení s § 65 zákona o energetike vykonáva dozor Štátna energetická inšpekcia (ďalej len „inšpekcia“) ako orgán štátnej správy v energetike, nie úrad, ktorému súdy nesprávne vec

postúpili ako orgánu, do právomoci ktorého patrí vec prejednať a rozhodnúť. Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že pôsobnosť úradu ako orgánu štátnej správy v energetike (§ 3 ods. 1 písm. b) zákona o energetike) upravuje zákon o energetike a zákon o regulácii v sieťových odvetviach. Z týchto právnych predpisov nevyplýva právomoc úradu prejednávať a rozhodovať (ne)oprávnenosť prípadných zásahov do vlastníckeho práva vlastníkov nehnuteľností držiteľmi povolení, výkonom činností, zakotvených v § 10 zákona o energetike v súlade, resp. v rozpore s jeho ustanoveniami, resp. iných činností, k výkonu ktorých zákon o energetike držiteľov povolení neoprávňuje. Pokiaľ sudy vychádzali z názoru, že tým, že úrad rozhoduje v sporoch o povinnosti zabezpečiť prístup do sústavy, siete, zásobníka a k akumulácii plynu a rozhoduje v sporoch pri poskytovaní podporných služieb a systémových služieb (§ 5 ods. 1 písm. k) zákona o regulácii v sieťových odvetviach), tak do jeho právomoci patrí prejednávať a rozhodovať aj prípadné zásahy do vlastníckeho práva vlastníkov nehnuteľností podľa § 10 zákona o energetike, nerozhodli správne. Predmetom preskúvaného konania, ako vyplýva z doposiaľ vykonaného dokazovania, totiž nie je spor o prístup do sústavy, siete, zásobníka a k akumulácii plynu, ani spor pri poskytovaní podporných služieb a systémových služieb.

Vzhľadom na vyššie uvedené, potom uznesenie súdu prvého stupňa o zastavení konania a postúpení veci (po právoplatnosti uznesenia) Úradu pre reguláciu sieťových odvetví a uznesenie odvolacieho súdu takéto uznesenie potvrdzujúce, nemožno považovať za správne, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 243b ods. 1 a 3 O.s.p. uznesenia oboch súdov zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. decembra 2011

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová

